

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 163/12
Luxemburg, 11 decembrie 2012

Concluziile avocatului general în cauzele conexe
C-274/11 și C-295/11
Spania și Italia/Consiliul

Avocatul general Bot propune Curții să respingă acțiunile formulate de Spania și de Italia împotriva deciziei Consiliului de autorizare a cooperării consolidate în domeniul brevetului unitar

Formele de cooperare consolidată urmăresc să favorizeze realizarea obiectivelor Uniunii, să apere interesele acesteia și să consolideze procesul său de integrare. Decizia care autorizează o formă de cooperare consolidată se adoptă de Consiliu în ultimă instanță, atunci când acesta stabilește că obiectivele urmărite prin această cooperare nu pot fi atinse într-un termen rezonabil de Uniune, în ansamblul său¹. Decizia menționată se adoptă de Consiliu pe baza unei propuneri din partea Comisiei și după aprobarea Parlamentului European.

Prin decizia adoptată în 2011², Consiliul a autorizat o formă de cooperare consolidată în vederea creării unei protecții prin brevet unitar între 25 de state membre (din cele 27 de state membre ale Uniunii), având în vedere că Spania și Italia au refuzat să participe la aceasta. Cooperarea menționată vizează înființarea unor dispozitive centralizate de autorizare, coordonare și control la nivelul Uniunii.

Spania și Italia solicită Curții de Justiție anularea deciziei Consiliului, invocând nevaliditatea acesteia pentru mai multe motive.

În concluziile prezentate astăzi, avocatul general Yves Bot răspunde argumentelor invocate de aceste două state.

După ce precizează că, pentru prima dată, Curtea este chemată să examineze legalitatea deciziei de autorizare a unei asemenea forme de cooperare, avocatul general amintește că, în temeiul principiului separării puterilor, **Curtea nu poate exercita decât un control restrâns** asupra măsurilor legislative adoptate de Consiliu. Astfel, revine instituțiilor implicate sarcina de a aprecia, pe baza a numeroase elemente, efectele cooperării consolidate, de a pune în balanță diferitele interese în discuție și de a efectua alegeri politice care țin de responsabilitatea proprie fiecărei instituții. Curtea trebuie, așadar, să se limiteze la a controla dacă, în exercitarea acestei libertăți de alegere, Consiliul nu a săvârșit o eroare vădită sau un abuz de putere sau dacă nu a depășit în mod vădit limitele puterii sale de apreciere.

Avocatul general răspunde mai întâi argumentului potrivit căruia Consiliul **nu ar fi fost competent** să adopte decizia, întrucât instituirea unui brevet unitar ar ține de competențele exclusive ale Uniunii și, în particular, de stabilirea normelor privind concurența necesare funcționării pieței interne. Or, statele membre nu pot institui o cooperare consolidată decât în domenii care țin de competențele neexclusive ale Uniunii³. Avocatul general consideră că Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) stabilește o listă exhaustivă a domeniilor care sunt de competență exclusivă a Uniunii. Pe de altă parte, crearea unui titlu european de proprietate intelectuală ține de piața internă. Deși este adevărat că drepturile care decurg dintr-un brevet afectează schimburile și

¹ Articolul 20 alineatul (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE).

² Decizia 2011/167/UE a Consiliului din 10 martie 2011 de autorizare a unei cooperări consolidate în domeniul creării unei protecții prin brevet unitar (JO L 76, p. 53).

³ Articolul 20 alineatul (1) TUE.

raporturile de concurență în cadrul pieței interne, această constatare nu este suficientă să facă din brevetul menționat un titlu care să intre sub incidența normelor privind concurența. Avocatul general consideră, așadar, că TFUE conferă un temei juridic adecvat pentru crearea unor titluri de proprietate intelectuală în cadrul instituirii și funcționării pieței interne, domeniu care ține de competența partajată între Uniune și statele membre.

Avocatul general examinează în continuare motivul întemeiat pe un pretins **abuz de putere din partea Consiliului**. Acesta amintește că formele de cooperare consolidată urmăresc să favorizeze realizarea obiectivelor Uniunii, să apere interesele acesteia și să consolideze procesul său de integrare. Stabilirea unui asemenea mecanism pentru brevetul unitar a fost motivată de o eterogenitate în creștere a statelor membre și de interesele sau nevoile specifice ale acestora. Prin urmare, constatând, într-o primă etapă, lipsa unanimității în ceea ce privește regimul lingvistic al brevetului unitar și hotărând, într-o a doua etapă, să facă față acestui blocaj prin stabilirea unei forme de cooperare consolidată, Consiliul nu a făcut decât să recurgă la un instrument de care dispune conform dispozițiilor tratatelor.

Ca răspuns la o pretinsă **încălcare a sistemului jurisdicțional al Uniunii**, avocatul general amintește că, prin intermediul celor două acțiuni în anulare, Curtea este chemată să verifice dacă au fost respectate condițiile de validitate a instituirii cooperării consolidate. Acesta constată că crearea unui sistem jurisdicțional propriu brevetelor unitare⁴ nu face parte dintre condițiile prevăzute de tratate pentru punerea în aplicare a unei forme de cooperare consolidată. Autorizarea acordată de Consiliu pentru instituirea unei forme de cooperare consolidată reprezintă doar premisa adoptării altor acte cu putere de lege care vor trebui să o pună în aplicare în mod concret.

Avocatul general arată că această cooperare trebuie să intervină „**în ultimă instanță**”, atunci când obiectivele urmărite nu pot fi atinse într-un termen rezonabil de Uniune, în ansamblul său. Acesta constată că tratatele nu definesc nici condiția privind adoptarea în ultimă instanță, nici noțiunea de termen rezonabil. În opinia sa, ultima instanță nu presupune în mod obligatoriu constatarea respingerii unei propuneri de lege, ci mai curând constatarea existenței unei adevărat blocaj care ar putea apărea la toate nivelurile procesului legislativ și care dovedește imposibilitatea realizării unui compromis. Cooperarea consolidată ar fi, așadar, instrumentul utilizat în ultimă instanță atunci când se dovedește că nu se va putea realiza niciun compromis prin intermediul procedurii legislative obișnuite. Potrivit avocatului general, Consiliul, care cunoaște toate elementele constitutive și implicațiile procesului legislativ, conținutul discuțiilor desfășurate și situațiile de impas, continuă să ocupe cea mai bună poziție pentru a aprecia dacă, la final, se poate realiza un acord în cadrul său. Consiliul dispune de o largă putere de apreciere pentru a stabili dacă forma de cooperare consolidată este adoptată într-adevăr în ultimă instanță, obiectivele urmărite neputând fi atinse într-un termen rezonabil de Uniune, în ansamblul său. În consecință, Curtea trebuie să se limiteze la a controla dacă acesta a examinat, cu atenție și imparțialitate, toate elementele relevante. În opinia avocatului general, Consiliul, în raport cu prezenta cauză, nu a săvârșit nicio eroare vădită de apreciere, întrucât, după ani de discuții fără succes⁵, se afla în incapacitatea de a întruni unanimitatea voturilor și de a desfășura o acțiune cu participarea tuturor statelor membre. Prin urmare, avocatul general consideră că motivul întemeiat pe încălcarea condiției privind adoptarea în ultimă instanță nu este fondat.

Avocatul general se pronunță în continuare cu privire la argumentul referitor la **atingerea adusă pieței interne și coeziunii economice, sociale și teritoriale, la bariera și la discriminarea în schimburile dintre statele membre**, precum și la **pretinsa denaturare a concurenței**. Acesta amintește că decizia de autorizare a instituirii unei forme de cooperare consolidată definește cadrul

⁴ Amintim că, prin [Avizul 1/09](#) din 8 martie 2011, Curtea a declarat că proiectul de acord privind crearea unui Tribunal pentru Brevete Europene și Comunitare nu este compatibil cu dreptul Uniunii Europene (a se vedea de asemenea [CP nr. 17/11](#)).

⁵ Comisia a prezentat o primă Propunere de regulament al Consiliului privind brevetul comunitar în anul 2000. În 2001, Consiliul a reluat dezbaterile și a continuat-o până în 2004, acordând o atenție deosebită regimului lingvistic, dar fără a ajunge totuși la un acord unanim. În 2008, discuțiile au fost reluate și a fost prezentată o propunere revizuită de regulament. În 2010, Comisia a adoptat o Propunere de regulament al Consiliului privind dispozițiile referitoare la traducere, însă dificultăți insurmontabile au făcut imposibilă realizarea unanimității.

procedural în care vor fi adoptate în continuare alte acte. Prin urmare, controlul jurisdicțional al deciziei de autorizare nu se poate confunda cu controlul actelor adoptate ulterior. Este adevărat că, în decizia sa, Consiliul a evocat efectiv ceea ce ar putea fi regimul lingvistic al brevetului unitar, dar această chestiune nu este o condiție determinantă a validității deciziei de autorizare a unei forme de cooperare consolidată. Aceasta ar trebui să fie examinată ulterior și să facă obiectul unui act separat adoptat cu unanimitatea voturilor statelor membre participante. Curtea va putea efectua în continuare controlul jurisdicțional al actului respectiv în cadrul unei alte eventuale acțiuni împotriva acestui act. Avocatul general consideră că aprecierea Consiliului nu este, așadar, afectată de o eroare vădită. Dimpotrivă, apreciază că un mecanism destinat să creeze un brevet unitar ar avea drept efect să confere o protecție uniformă pe teritoriul mai multor state membre și să contribuie la dezvoltarea armonioasă a întregii Uniuni, reducând disparitățile actuale dintre aceste state membre. Pe de altă parte, toți operatorii economici ar putea beneficia de un astfel de brevet, în măsura în care locul de origine al solicitantului brevetului unitar nu este important pentru obținerea sa.

În sfârșit, în ceea ce privește pretinsa încălcare a **obligăției de a respecta competențele, drepturile și obligațiile statelor membre care nu participă la cooperarea consolidată** (regimul lingvistic ar obliga statul membru care nu participă să renunțe la traducerea fasciculei brevetului în limba sa pentru ca acesta să producă efecte juridice pe teritoriul său), avocatul general apreciază, din nou, că problema regimului lingvistic nu este o condiție determinantă a validității deciziei de autorizare a unei cooperări consolidate.

În consecință, avocatul general propune Curții să respingă ansamblul motivelor invocate de Spania și de Italia și, prin urmare, să respingă cele două acțiuni.

MENȚIUNE: Concluziile avocatului general nu sunt obligatorii pentru Curtea de Justiție. Misiunea avocaților generali este de a propune Curții, în deplină independență, o soluție juridică în cauza care le este atribuită. Judecătorii Curții urmează să delibereze în această cauză. Hotărârea va fi pronunțată la o dată ulterioară.

MENȚIUNE: Acțiunea în anulare are ca obiect anularea acelor acte ale instituțiilor Uniunii care sunt contrare dreptului Uniunii. Cu respectarea anumitor condiții, statele membre, instituțiile europene și particularii pot sesiza Curtea de Justiție sau Tribunalul cu o acțiune în anulare. Dacă acțiunea este întemeiată, actul este anulat. Instituția autoare a actului trebuie să ia măsuri pentru a elimina eventualul vid juridic creat prin anularea acestuia.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Imagini de la prezentarea concluziilor sunt disponibile pe [„Europe by Satellite”](#) (+32) 2 2964106